D·N
29/12 1946

Beordrat befälsurval

Det var en av beredskapens klara erfarenheter att behovet av befäl vid mobiliserade förband kräver en mera välutbildet befälsutbildning än den som äldre svenska försvarsordningar hade sörjt för. De luckor i befälskadern som åtskilligt trädde fram 1940 minskades så småningom genom forcerad specialutbildning av äldre värnpliktiga och genom förlängd utbildning för ett urval inom de nya värnpliktskullarna. På båda vägarna nåddes resultat som förtjänar respekt — ju längre beredskapen pågick, desto mer sällan talades det vid fälttävlanden om kvalitetsskillnader mellan värnpliktigt befäl, reservare och statare. Inom flertalet truppslag lönade det sig inte heller att diskutera vilken kategori det var som fick sätta till mest av sin civila tid. På det känsligaste avsnittet — tjänstetiden för värnpliktigt befäl jämförd med tjänstetiden för meniga värnpliktiga — framträdde i varje fall inga väsentliga olikheter. Något härvidlag ändrades emellertid när beredskapen tog slut. Majoriteten av de värnpliktiga som nu går sitt rekrytår har för framtiden ingen annan fredsmässig militärtjänstgöring att räkna med än ett par repetitionsövningar. För en minoritet på omkring 10 procent återstår däremot ett halvårs underofficersskola samt sedan, för omkring hälften av denna minoritet, ytterligare ett halvårs utbildning till officer. Och den givna procentsatsen fylls genom tvångsuttagning i den mån frivilliga anmälningar inte räcker till.

Det behövs lite mycket kännedom om svensk ungdom för att inse att endast ett ringa antal rekryter under fredstid skall kämna starkt önskan att förlänga sin militärutbildning. Förmodligen är inte heller något demokratiskt folk så inriktat att dess försvar enbart på frivilligheten vig skulle få tillräckligt många goda befälsämnen. Tvångsmomenteringen ter sig därför oundviklig. Men med den följer en återverkan på alla som kan riskera att bli utagna genom order — om de anser kommenderingen i hög grad ofördelaktig eller mothjudande kommer de att söka undvika den genom att dölja sin lämplighet. Det har talats och skrivits ganska mycket det här året om en tendens till "maskning" hos rekryterna i allmänhet för att komma från underofficersutbildningen och hos dem som uttagits dit för att slippa vidareutbildning till officer. Resultatet av den förlängda fredstjänstgöringen för värnpliktigt befäl skulle alltså vara olust bland flertalet värnpliktiga och en allmän sänkning av militärutbildningens effektivitet. Oron för detta har varit ett av motiven till beslutet om höjda premier för de befälsutbildade — 1,000 kronor för underofficer och 3,000 kronor för officer — och samma oro har framkallat intressanta förslag om andra former för befälsutbildningen än de hittills prövade, former som ställer högre krav på elevernas energi, men förkortar mindre av deras tid.

Den som diskuterar problemen med de värnpliktiga själva finner att premiebeloppen spelar en verklig roll för flesta befälsuttagnas inställning. Inte så att det förefaller dem gynnsamt att gå kvar i uniformen under ett extra halvår eller är för pengarnas skull — den civila friheten och dess chanser får under den första långa tjänstgöringen ett psykologiskt värde som inte låter sig målas i mynt. Men man är realistisk nog att förstå hur svårt det ställer sig att spara ihop ett eller ett par tusen under vanliga förhållanden, och man vet att ett dylikt kapital möjliggör en hel del som annars skulle vara ganska ouppnåeligt. Om det dessutom kunde garanteras att den längre och mer kvalificerade militärutbildningen ökar chansen att få god plats i det civila eller att avancera där, då skulle man nog "inte ha något emot" att gå kvar. Men som det nu är — när alla arbetsgivare står i kö efter arbetskraft och en hel del civila utbildningsmeriter direkt öppnar portarna till eftertraktade ställningar — kan inte heller de höjda premierna betraktas som full kompensation för utebliva civila nettoinkomster. I vissa fall räknar man trots dem med en klar ekonomisk förlust. Det gäller exempelvis högskolestuderande som redan hunnit en god bit på väg mot sin slutexamen samt statsanställda med en av obligatoriska kurser reglerad karriär. Hos dessa framträder verklig missnöje, medan flertalet av deras kamrater i tvångskommenderingen tycks nöja sig med en stilla opposition mot det "orättvisa" i att få större börda, därför att man är bättre.

Att det känns så är naturligtvis ingen prima utgångspunkt för en utbildning som syftar inte bara till vissa kunskaper, utan också till förmåga att leda och stimulera. Men situationen förefaller inte heller så kritiskt att hela systemet behöver dömas ut. Att döma av en artikel i sista numret av Kontakt med krigsmakten är den militära ledningen för närvarande snarast inställd på att avvakta ytterligare erfarenheter och under tiden nöja sig med smärre anpassningsåtgärder samt en vacker förhoppning: att militär befälsutbildning skall erkännas som väsentligt merit på alltfler områden av det civila arbetslivet. Från en synpunkt kan hoppet kallas grundat. Bland de ledande på olika samhällsområden tjänstgör för närvarande och för några årtionden framåt ett oavsiktligt stort antal män med övervägande positiv erfarenhet av det värnpliktiga befältets duglighet under beredskapen. Men under nuvarande konjunktur kan detta bara i undantagsfall spela någon utslagsgivande roll vid deras beslut om anställning eller befordran. Det är därför ensamodlikt att de närmaste årgångarna befälsuttagna kommer att få något starkare intryck av kommande förutsättningar än de som redan har den också vara angeläget att inom det militära söka minska hänningarna mot befälsutbildningen på alla de vägar som förefaller rimliga.

För kort tid sedan uttalade armécheften sitt intresse för att sporra rekryterna i allmänhet till bättre prestationer genom avkortad tjänst för de duglagste. Principen förefaller särskilt ägnad att pröva bland dem som utöse till förlängd tjänstgöring på grund av sin lämplighet. De tekniska svårigheterna är förmodligen övervärda, men på sina håll har man dock lyckats dela upp eleverna i grupper efter deras förutsättningar och därigenom utnutt sökade möjligheter till forcering. Systematiska försök borde följa. Det är lätt att konstatera de befälsuttagnas egen lust att vara med därom. En god chans för den värnpliktige att nå avancemang och premie på en tid som sjunker genom hans egen insats förefaller honom som ett starkt skäl att göra befälsuttagningen till något som mer än nu liknar ett urval av villiga.

Elektrifieringen av en rad svenska järnvägar

skall enligt regeringens beslut inställas. Dagens Nyheter har påpekat att detta beslut rimligen måste stå i samband med det ryska kreditavtalet, som innebär att nära en tredjedel av den svenska produktionen på området skall gå till Ryssland. Regeringspressen förnekar detta. Vilka skäll anför den?

För det första att avtalet börjar löpa först nu och att regeringen redan fattade beslut därför icke kan ha påverkats av avtalet. Nu är att märka dels att avtalet var klart redan för flera månader sedan, dels att elektrifieringens inställande sker från den 1 juli nästa år. Regeringspressens argument innebär alltså ett bestridande av att regeringen skulle kunna bestäta det mått av förutseende som fordras för att bedöma ett redan i princip bestående avtals självfallna verkningar.

För det andra säga att elektrifieringen inställs av andra skäl än det ryska avtalet. Som Dagens Nyheter betonat är detta rent formellt möjligt att hävda. En person som inskränker sina utgifter på grund av att han förlorat en tredjedel av sin inkomst kan naturligtvis säga att denna inskränkning beror på helt andra skäl än den minskade inkomsten, t. ex. att han blivit sparsam eller att han finner en rad redan planerade utgifter meningslösa. Men det är svårt att rikligt tro på honom. Om det ryska avtalet saknar all betydelse för regeringens beslut, måste detta bero på en rad omständigheter: antingen att det för svensk elektrifiering är betydelselöst att en tredjedel av den behövliga utrustningen går till Ryssland, eller att regeringen icke tänkt på saken, att den glömt det ryska avtalet eller inte haft reda på dess innebörd. Den första hypotesen är sakligt omöjlig, den senare är fantastisk.

För det tredje säga att Dagens Nyheters uttalanden bestäms av familjen Bonniers affärsintressen. Man låtsar sig tro — ty i detta fall är en ärlig övertygelse otänkbar — dels att Dagens Nyheter dirigeras av familjen Bonnier, dels att denna familj skulle ha några hemliga intressen av att motverka förbindelserna med Ryssland. Detta försök som helt går förbi sakfrågan, är dock sannolikt det mest verkningsfulla. Talet om Bonniers manipulationer kan nämligen förena en del lättrogna personer att glömma vad debatten gäller. Men skall man verkligen i längden med dylika argument kunna övertyga den svenska arbetarklassen om att vi — trots brist på arbetskraft och materiel — kan sända varor för hundratals miljoner om året till Ryssland utan att detta påverkar de svenska levnadsvillkoren? Skall man tvärkas hindra folk att förstå att om t. ex. en tredjedel av en viss vara exporteras till Ryssland, blir det mindre kvar av den varan i Sverige? Underskattar man icke sina läsare?

PRESSGRANNAR

Elektrifieringstoppet är en allvarlig åtgärd, framhåller Vestmanlands Läns Tidning (fp), inte bara för de trakter som berpppas på smältorp och behagliare kommunikationer inom en snar framtid, utan också med tanke på den högtrimmade trupp av specialister som skött elektrifieringen och som SJ nu riskerar att behöva upplösa. Det måste finnas andra allvarliga skäl att ta dessa olägenheter nu, när man icke var beredd att ta dem era under kriga- och krisår.

Det beror på ryssavtalet, som förutsätter stora leveranser till Sovjet av elektrisk materiel, säger några tidningar. Inte alls svara det, det är ett led i regeringens avsikt att skydda penningvärdet ger om att inte alltför stora materialmängder och arbetskraftsinsatser företag; och det är särskilt sett en både materiel och arbetskraft av den det elektriska järnvägen. Sverige monterar knappast påtänkandet att ryssavtalet spelat en roll. Om man har ont om material och arbetare inom en given näringsgren, och denna näringsgren plötsligt ställes inför en "mer akut försörjningsfråga" än SJ, en ny kund levereras varor, motsvarande 25—30 procent av näringsgrenens i från kapacitet så är det väl knappast en vare sig tillvälig eller fluktuerad åtgärd att ett sådant avsätt måste inverka på möjligheterna att leverera på den inhemska marknaden. Inte heller lär man komma ifrån att förskjutning på kredit till utlandet av dylika kvantiteter per omräknigen ökad anseende att skydda penningvärdet med de metoder som står den öppna.

Vad som kan diskuteras, fortsätter den ettenne tidningen, är egentligen inte huruvida ryska avtalet här har inverkat, utan endast i hur hög grad. Ytterligare exempel torde komma att ge en förestållning därom:

Inställandet av järnvägselektrifieringen lär väl heller icke vara någon önskeråd åtgärd — det rör sig enligt järnvägsstyrelsens uppgift om inte mera mindre än 16—17 miljoner pr år om programmet går ut över tio år — utan ingå som ett led i en nedskärningar i olika delar av statens investeringsverksamhet under det kommande femårsåret. Därvid både man som anser bulit beskrivd vid statsverkspropositionens öppnande om ett par veckor. Elektrifieringsstoppet ensamt skulle nämligen lätt kunna tydas som blott en demonstration utåt för att visa att regeringen avser följa upp sin försäkran i ryssavtalet att den skall första varje åtgärd "som ensam av sin kompetens" att bringa avtalet i verkställighet.

Vestmanlands Läns Tidnings uttalanden är typiska för en press som inte har klargjora för sina läsare vad som inträffar. Två andra sätt att skriva har exemplifierats i debatten om elektrifieringsstoppet. Regeringspressen har ansträngt sig att dölja ryska avtalets andel i det komplex av faktorer som lett till resultatet. Och ett antal oppositionsorgan har intagit den ståndpunkten att Rysslandsöverenskommas roll inte längre är något att tala om, eftersom deg anslå är självklart att avtalsförpliktelserna lojalt skall fullföljas. Det förra förfarandet är, förutsättningslöst bedömt, vilseledande. Det senare strider inte mot förnuftet, men det är inte heller den form av politisk upplysning som aktiva medborgare har rätt att begära. Skall inte verkningarna av ett en gång fattat beslut döljas för allmänheten?

Kristendomsundervisningen i skolorna blir föremål för en rad programmatiska uttalanden av Svenska Morgonbladet (fp) i anslutning till en artikel av lic. Nils Norman i tidskriften Tiden, där denne förvänat sig över en del förslag om ändrade regler för undervisning för religionsfrihetsproblemet. Svenska Morgonbladet skriver:

Den enskilde och gemensamma kristendomsundervisningen är ett så stort värde för vårt folk, att även ringa tänantal och en hänsynslös behandling av densamma förtjusningar är att förena mot en skärgrdlitad anslutning till olika grupper, t. ex. konfessionell undervisning för den som vill ha detta, fri religionsundervisning utanför skolan för den som begära sådan, eller helt befrielse från varje form av kristendoms- och religionsundervisning för dem som så kräva.

Uttrycket "ringa konfessionsinslag" precisieras, stimuleras i någon mån, genom ett krav på att kristendomsläraren skall undvika subjektiva utvikningar från det föreskrivna undervisningsstoffet.

Man bör även på den kristliga opinionsena sida göra klart för sig, att kravet på objektivitet måste med all kraft upprätthållas. Ty går man inte det, så måste man ta med i räkningen, att det inte endast blir de övrigt tvistea läraren, som syntiger en möjlighet till avvikelse från objektivitetens sida, även de mer kristbundnare avvande eller kallsinnige läraren. På så sätt kunde vi få ett "religionskrig" inom hela vårt undervisningsväsende, vilket skulle vara en olyckliga olycka för vårt folk. Det är med denna eventualitet för ögonen, som även vi på det enträgnaste vill fastslå vårt krav på den största möjliga objektivitet, ehuru vi val vet, att både på den ena och den andra sidan man ofta förenskrifter gränserna. Men just vårt intresse för en enhetlig och obligatorisk kristendomsundervisning gör, att vi icke skall tröttna att inprinta nödvändigheten av att hänna det kristendomsämnets gränser, men också skapa en vidsynt, objektiv och god undervisning i kristendomens historia och innkevärd; det svenska samhällets skolor.

Vad den frikyrkliga tidningen här hävdar är inte blott förtjänt med en sådan konfessionslös undervisning om kristendomen (och andra religioner) som helt tillfredsställer religionsfrihetsanden för den obligatoriska skolans vidkommande. Men de två ståndpunkterna har kommit varandra ganska nära på ett par praktiskt betydelsefulla punkter.

Nytt år stundar!

Prenumerera i dag på DAGENS NYHETER från 1 jan. 1947!

★

A. Stockholmsupplagan kostar

	Vid hembärning med tidningsbud i Stockholm med förorter	Vid postabonnemang
Månad	4:25	4:—
Kvartal	12:25	11:50
Halvår	24:—	22:50
Helår	48:—	45:—

★

För Stockholm m. omgivningar mottas prenumeration pr tel. "Dagens Nyheter" eller i tidningens kontor: Tegelbacken, Stureplan, Medborgarplatsen, S:t Eriksplan.

För övriga platser i landet på varje postanstalt eller av tidningens ombud.

OFFICIELLT

Järnvägsstyrelsen. Förste byråsekreteraren N. G. Mikell har förordnats till e. o. förste byråsekreterare i Jo 20 på järnvägsstyrelsens personalbyrå.

Krigsrätterna. Vice auditören T. Lindell anhåller om entledigande från förordnanda som vice auditör vid regementsrätten vid Vaxholms kustartilleriregemente.

Länsarkitekterna. Till biträdande länsarkitekt i Södermanlands läns arkitektdistrikt förordar byggnadsstyrelsen assistenten i Västmanlands läns arkitektdistrikt J. B. Lindgren. Ingen av de sökande till assistentbefattningen vid länsarkitektkontoret i Nyköping har ansetts kompetent.

Statens järnvägar. Järnvägsstyrelsen har konstituerat:

till förste stationsinskrivare stationsskrivaren G. Borén, Stockholm, på SJ:s resebyrå Stockholm;

till bokhållare kontorsskrivarna W. L. Wilander, Kristinehamn, vid 9 maskinexpeditionen, Kristinehamn, och E. E. Svensson, Ystad, vid 28 maskinexpeditionen, Ystad;

på styrelsens biträdsbyrå till byråassistent i A 20 bokhållare E. H. Enlinger och till bokhållare kontorsskrivarna J. A. Sjöström och K. H. Ornsten;

på kontrollkontoret till förste bokhållare bokhållare G. M. G. Ekeblad, till bokhållare kontorsskrivare K. F. O. Högman, till vice kopist K. G. Lundin,till kassörskvr, vare förste kontoristen E. O. H. Osterman, kontorist E. J. A. Bluch och kanslibiträden Louise L. Perlin;

på ekonombyrån till kontorist kanslibiträdet N. Y. Söderbeck, till kanslibiträden expeditionsvakt A. E. Stigerth och kontorsbiträdena Maud A. M. Sandell och Ulla M. F. Törjesen;

på militärbyrån till ingenjör i A 17 ritare E. A. Gustavsson, till förste kanslibiträde kanslibiträdet Dagn Ch. Svensson, till kontorister e. o. kontoristen E. J. R. Wikander och expeditionsvakt S. H. Olsson;

till förste baningenjör baningenjör K. G. H. Wingberg med ofördröjad placering som föreståndare för 28 banmästrikontoret, Ystad;

till förste stationsinskrivare stationsskrivaren E. H. Lundquist, med ofördröjad placering på stationsinspektorsexpeditionen, Uddevalla C. och

till förste bokhållare på distriktskontoret, Stockholm, bokhållare F. T. Hansson, Stockholm.

Läkarna. Medicinalstyrelsen har förordnat förste provinsialläkaren Allan Melander, Härnösand, att från 1 januari under sakens uppehåll förste stadsläkartjänsten i Norrköping.

— Förste underläkaren vid Broby sanatorium Jan Ahlberg har entledigats från sin tjänst från nyår för att tillträda underläkarbefattning vid Norrköpings lasarett.

— Tillförordnade provinsialläkaren i Lycksele sköna distrikt Dagne Jakobsson har återkallat sin ansökan till provinsialläkartjänsten i Uppsala östra distrikt.

— Medicinalstyrelsen har förordnat e. o. andre läkaren vid Mariebergs sjukhus i Kristinehamn E. P. Rodén till andre läkare vid Parmlinska sjukhus i Piteå.

Sjukhusen. Medicinalstyrelsen har förordnat överläkaren vid Sundby sjukhus i Strängnäs P. G. Gustafsson att från 1 februari vara vikarierande överläkare vid Kalltorps sjukhus i Vänersborg.

Tandläkarna. Till tjänsten som förste tandläkare för mentalsjukhusklinken i Halmstad förordar medicinalstyrelsen i likhet med landstingets sjukvårdsnämnd enhälligt kvinnliga sökanden, tandläkare Gustaf Melander, Halmstad.

Lediga tjänster. I:e underläkartjänsten på medicinska kliniken vid Norrköpings lasarett, en ordinarie underläkartjänst vid läkemedelsstaten i Piteå, folksskolinspektörstjänsten i Norrbottens mellersta inspektionsområde, ett antal ordinarie folkskollärar- och fyra ordinarie småskollärarinnetjänster i Gällivare skoldistrikt, en ordinarie folkskollärartjänst (kvinnlig) i Harbäcke, Hille distrikt, samt en icke ordinarie i Gytlehed, Virestads distrikt, och en i Karlsborg kungörs till ansökning ledige.

Läroverken. Bland 16 sökande till en adjunktur i historia med samhällslära och geografi vid Ludvika läroverk har rektor utpekat på de tre första förslagsrummen rektor K. F. J. Nilson, Kopparberg, fil. lic. A. G. Helgesson, Stjärnhov, och fil. mag. K. F. W. Rosander, Borås.

— Ett lektorat i kristendom vid Skövde läroverk söks av teol. dr ma N. Rodén, Västervik, och K. H. A. Sandahl, Ikeneberg, med fil. dr, teol. lic. C. L. Johannesson, Göteborg.

— En adjunktur i matematik och fysik vid Hörnlunda läroverk söks av adjunkt H. Kardell, Lidköping, e. o. adjunkterna Dagmar Ulfes, Falköping, och K. L. Mårtensson, Sundsvall, ämneslärarna A. I. Johnson, Eskilstuna, T. H. Ulfes, Herrljunga, och O. N. Lantell, Stora Kil, samt fil. mag ma A. F. Larsson, Stjärnhov, och A. G. O. Boström, Uppsala.

Seminarierna. Till tre övningsskollärartjänster vid folkskoleseminariet i Karlstad förordar rektor Ivard Dahl 26 sökande i första rummet e. o. övningsskollärarna Stig Törnelö, Karlstad, samt folkskollärarna Erik Theorlund, Torsberg, och Gunnar Thorsell, Lubek, i andra rummet folkskollärarna Anders Aronsson, Vingåker, Charles Hultman, Falun, och Knut Fridt, Strängnäs, samt i tredje rummet folkskollärarna John Wikland, Karlstad, Sven Keller, Karlskoga, och Karl-Axel Kalin, Lidingö.

— Bland 17 sökande till en övningsskollärartjänst vid folkskoleseminariet i Kalmar förordar rektor folkskollärarinnan Vera Sterner i Kalmar.

— Folkskollärarna Gunnar Toresod, Luleå, och Anders Aronsson, Vingåker, har fått rektors förord till två övningsskollärartjänster vid folkskoleseminariet i Luleå. Ansökan saknas hos ifrågakomna folkskollärarna Olga Lovén, Luleå, och Folke Lundström, Holmsund.

Realskolorna. Adjunkt Bror Gunnarsson, Bengtsfors, föreslås av rektor till adjunkt i matematik, fysik och kemi vid samrealskolan i Söderhamn.

— På förslag till en adjunktur i historia med samhällslära och geografi vid samrealskolan i Kiruna har rektor uppfört fil. mag:na Tore Berg, Kiruna, och Sigvard Mattsson, Stockholm, samt e. o. adjunkten Sven Larsson, Edsöv.

— E. o. adjunkten Fridolf Schyman, Varnamo, har fått rektors förord till en adjunktur i matematik, fysik och kemi vid samrealskolan i Varnamo.

— Enda sökanden till en adjunktur i kristendom och modersmålet vid samrealskolan i Bollnäs, teol. och fil. kand. Bertil Magnusson, Lidköping, förordas av rektor till tjänsten.

— Till en adjunktur i modersmålet och historia med samhällslära vid samrealskolan i Trunäs förordar rektor bland 14 sökande enders av e. o. adjunkterna Gunne Weidel, Trunäs, och Gerhard Bäckström, Trunäs.

— En adjunktur i kristendom och historia med samhällslära vid samrealskolan i Torringe söks av e. o. adjunkterna K. H. Sandberg, Ludvika, och P. H. Pettersson, Gudmundrå, samt teol. kand:na S. Sundell, Sundsvall, S. Y. N. Nordgren, Norrköping, och C. Chelmen, Varberg.

— En ämneslärarinnetjänst i tyska, engelska och franska vid samrealskolan i Varberg söks endast av ämneslärarinnan Vera Billow-Larsson, Ludvika.

— En adjunktur i modersmålet och historia med samhällslära vid samrealskolan i Piteå söks av fil. mag:na Elna Alvén, Göteborg, och Ruth Björkman, Österund. Inga sökande har anmält sig till en ämneslärarinnetjänst i matematik, fysik och kemi vid skolan.

— Till en adjunktstjänst i matematik, fysik och kemi vid samrealskolan i Högsnäs har inga sökande anmält sig.

Folkskolorna. Folkskollärare Gunnar Berg, Falun, har valts till överlärare i Hasslö skolkrets i Medelpad.

Statens biltrafikinmanad har avstyrkt en framställning av Svenska droghandlareförbundet om införande av minimitaxor för droskkraftt.

Svenska diakonsällskapet anhåller hos regeringen om 80,000 kr för att upprätta ett ålderdomshem för 28 pastorskänor.

Tobaksprisnämnden. Till ledamöter i nämnden för bestämmande av priset på tobak som odlas inom landet under 1947 har tobaksmanufakturisten Ernst Pr. O. Westerberg, Stockholm, med direktör Elis Wasenius, Stockholm, som suppleant, och disponent E. Frisk, Göteborg, med tjänsteman B. Röse, Åhus, som suppleant.

Sprittillverkningen. Finansministern har tillkallat sakkunniga för utredning rörande spritfabrikationens framställnings- och avsättningsförhållanden. De sakkunniga är direktör S. G. Schwartz, ordförande, överdirektör S. G. Almgren, riksdagsman P. S. Lindholm, fil. dr M. Marcus, byråchefen W. von Schwerin och direktör G. Wahlstedt.

De tre drunknade i Tuna

De omkomna, lantbrukaren Erik Gabrielsson (i mitten) samt syskonen Bertil och Marianne Welinder.

Från Dagens Nyheters korrespondent.

VASTERVIK, lördag.

När de vid drunkningsolyckan i Tuna omkomna, 32-årige lantbrukaren Erik Gabrielsson, 21-årige hemmasonen Bertil Welinder och dennes 18-årige syster Marianne, på fredagskvällen fördes hem möttes den 93-årige farfadern till de omkomna syskonen Welinder.

— Varför hände inte detta mig i stället? sade den gamle inför det slag som ödet riktat mot familjen. Olyckan var säkra att kriva ett fjärde dödsoffer. En bror till de omkomna syskonen Welinder var från början med på fisketuren, men lämnade någon timme före den tragiska händelsen sällskapet och gick för att hälsa på några kamrater i det närbelägna Skälsebo.

Den omkomne Bertil Welinder, som fullgjorde sin värnplikt, var vid olyckstillfället hemma på julpermission.

1947 är stängt taget 1953, galileiskt skatteuppror år 6

Om några dagar skulle vi egentligen skriva 1953 i stället för 1947, därom är professor Knut Lundmark i Lund och lektor Einar Ekegård i Växjö ganska förvissade. Båda ger varann åran av upptäckten att Jesus var född sex år före vår tideräknings början, som professor Lundmark omtalade i radio på fredagskvällen. Allting talar för den saken: bibeln, det historiska, det astronomiskt matematiska och åtskilligt annat.

— Det är professor Lundmarks teori som är anledningen till mina undersökningar, säger klassikern och historikern i Växjö. Augustus självbiografi, som upptäcktes år 1555, ger stöd åt hans uppfattning, som han också sökt bevisa med kinesiska stjärnatabeller. — Det är märkligt att lektor Ekegård i en avhandling, som jag just fått se, kommit till detta resultat, förklarar Lundsprofessorn. Som herrarna är vetenskapsmän vill de ha en tredje person som intygar detsamma. Just som Dagens Nyheter ringer Växjö för att höra vad lektorn stöder sig på sitter dennamne vid skrivbordet och författar ett brev till professor Hagendahl i Göteborg för att, som han hoppas, få saken verifierad; pr telefon gick det inte, man firar jul också på värkkusten.

— Det är i mitt tycke en ganska sensationell sak, inleder lektor Ekegård. Vi löser i våra latinska läroböcker om den skattskrivningsorder som utgick år 8, men i den norska bibelöversättningen kallas det mantalsskrivning. Det förhåller sig så att de romerska medborgarna var befriade från skatt — de var bara 4 miljoner, medan antalet undersåtar i det romerska riket vid denna tid var 80 miljoner. När Lukasevangeliet talar om att "hela världen" skulle skattskrivas är det tänkbart att första ordern härom, som utfärdades år 28, bara gällde romerska medborgare, men att evangelisten uppgift ändå är riktig, sällvilda som det var första gången det gällde "hela världen".

"Hela världens" skattskrivning viktigt årtal.

Kan detta bevisas, då får professor Lundmarks teori ett mycket starkt stöd. Ty man får förutsätta att Augustus — som lade hela det romerska skattesystemet på en mera human bog — inte för provinserna del hunnit utarbeta detta år 28: han tillträdde makten 31. Följaktligen kan man också förutsätta att det är riktigt som det står i Markus 2 kap. 2:a versen, säger lektorn, och läser grekiska i två minuter. Och Lundmark har fannit att just det året har en "nova", en explorderande sol, vilket sig i någon central stjärnhild, Bethehemsstjärnan trolligen, som skulle ha blossat i 70 dagar.

Om då skattskrivningsorden i fråga utgått år 8, vilket klassikerna är ense om, kan det hela ha fördelsijs till år 7. Detta måste då sättas i samband med uppvuret i Galilien år 6, som gällde skatten. Just det är professor Lundmark pekar på. Allt stämmer på ett förbluffande sätt.

I Purléns läroböcker står talat om "Monumentum Ancyranum", minnesmärket i Ankara alleles, på vilket Augustus i sin egen gravskrift talar om sin flotta som seglar ut från Rhenmynningen till Jylland och de nordiska farvattnen, samtidigt som han berättar om skattskrivningen. Det är i och för sig mycket intressant — även om den saken inte ger något bevis för att Jesus födes 6 år f. Kr. — att på ett och samma dokument skärpa konturerna av Skandinaviens och läsa om skattskrivningen i Betlehem.

Full körfrihet för lastbilar

Trafikkommissionen har till folkhushållningsministern avlämnat förslag till förenklingar av gällande regleringar för trafiken. Kommissionen föreslår bl. a. att lastbilsmelerna om räjonger och körtillstånd för lastbilar och bussar bortfaller.

Lastbilscentralorganisationen skall dock tills vidare bibehållas och den svenska trafiken på utlandet med lastbilar och bussar alltjämt stå under kommissionens kontroll. För lastbilar — som lastbilar inom landet innebär förslaget full körfrihet, som endast begränsas av knappheten på bildäck. Inom kommissionen pågår för närvarande utredning om lättnader i ransoneringen av lastbils- och bussdäck.

Beträffande järnvägstrafiken förordar kommissionen att kräfteva bestämmelser om utvidgad turplacering vid järnvägarnas godsexpeditionsdelning.

För sjöfartens del undersöker kommissionen för närvarande möjligheterna till vissa lättnader i licenssystemet.

Krigshandelslagen kan hävas.

Handelskommissionen föreslår att krigshandelslagen jämte följdförfattningar omedelbart skall upphävas.

I fråga om importregleringen av varor erinrar kommissionen att antalet importreglerade varor numera gått ned från 927 till 440 statistiska nummer. Av utredningarna framgår att ytterligare ett mycket begränsat antal varor av i stort sett mindre betydelse kan undantas från exportregleringen.

— Medicinalstyrelsen tillstyrker ett upphävande av varuskatten för tandpulver och tandpasta.

Segrar för stormästarna i lördagens schackrond

Ekström vann en snabb seger i andra ronden mot Hult till stor del beroende på motståndarens tveksamhet i spelöppningen. Ekströms försprång i inledningen var marknt, och när han på silver och med hård kraft gick till anfall stod det snart klart för Hult att ge slaget förlorat. Danielssons energiska och målmedvetna spel belönades med en halv poäng mot Finlands champion Böök. I dagens parti mot W. Pettersson visade Skild prov på bättre kunnande och vann en välförtjänt segre efter vackra och välberäknade kombinationer. Skarp kämpade storartat mot Stolcit och kunde avvecka en tryckt ställning till remislutlikter. Men en bloita spelade med fortsatt skärpa och snappade så sig en bonde, var nederlaget efter en stund ett faktum för göteborgaren. Nilsson startade förtroendegivande och laddade upp en till synes stark ställning mot Sverigemästaren. Om det nu var avsikten i Landins spelföring eller svagheterna i motståndarens ställning, så vände sig bladet snabbt med segre för Landin som resultat.

I dagens rond, som börjar kl. 13, möter bl. a. Ekström Landin och Danielsson Skild.

GÖTEBORGS TEKNISKA INSTITUT

VASAG. 16, GÖTEBORG, T. VXXEL 17 45 45
INSPEKTOR PROF. ANDERS LINDBLAD

Ingenjörskurser

Inom olika fack. Studietid: 3 år från folkskola, 2 år med realexamen, 1 1/2 år med studentexamen. Med realexamen och 4 månaders praktik före inträdet kan i institutets elektriska ingenjörkurs förvärvas teoretisk kompetens för Kungl. Kommerskollegii behörighetsbevis av klm A. Dessutom kortare fackkurser på 4 månader. Begär program

NYA KURSER BÖRJA DEN 20 JANUARI

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.